

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău
Judecător: I. Țurcan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Cernat, A. Pahopol, A. Gavrilița

Dosarul nr. 2ra-511/15

DECIZIE

22 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Iulia Sîrcu
Ion Corolevski, Galina Stratulat,
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Migliorati Enzo împotriva lui Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” cu privire la încasarea solidară a datoriei și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014, prin care a fost casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 aprilie 2014 fiind emisă hotărîre nouă, cât și împotriva deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2014,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2011, Migliorati Enzo s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh”, solicitînd încasarea datoriei în sumă de 91 634 euro, a dobânzii legale de întârziere în sumă de 32 318,56 euro și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cerințelor înaintate a invocat că, în baza contractului de împrumut încheiat între Migliorati Enzo și Cerepenco Vitalie, la 29.07.08, ultimului i-au fost transmise mijloace bănești în sumă de 84 700 Euro, care urmau a fi rambursate în rate, conform punctului 2 și 3 al contractului sus indicat, data limită fiind 01.11.09.

Conform acordului adițional la contractul de împrumut din 29.07.08, încheiat la 12.09.08, Migliorati Enzo în calitate de împrumutător a mai acordat cu împrumut lui Cerepenco Vitalie, încă o sumă suplimentară de 5 000 euro, care de asemenea urmau a fi restituiți în rate pînă la data de 01.11.09.

Mai indică reclamantul, că la 04.12.08, părțile au mai încheiat un acord

adițional la contractul de împrumut din 29.07.08, conform cărui împrumutătorul a mai acordat cu împrumut suma de 38 128 Euro, iar împrumutatul s-a obligat să restituie suma de 129 762 Euro, în rate pînă la 01.11.09.

În scopul asigurării executării obligației asumate prin contractul de împrumut din 29.07.08 și prin acordurile adiționale din 12.09.08, 04.12.08, a fost încheiat contractul de gaj din 29.07.08 și acordul suplimentar la acesta din 04.12.08, prin care terța persoană SRL „Provasteh” a garantat executarea contractului de împrumut de către Cerepenco Vitalie, inclusiv a dobînzilor, amenzilor și penalităților legate de neexecutarea în termen a obligațiilor de către împrumutat, constituind gajul asupra bunului imobil nr. cadastral 010038.11.02.003, amplasat în mun. Chișinău, sir Transnistria 5/1.

Susține reclamantul, că odată ce Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh” și-au asumat obligația de a achita împrumutul sus indicat, aceștia poartă răspundere solidară pentru restituirea împrumutului și prejudiciilor aferente.

Menționează că, Cerepenco Vitalie a executat doar parțial obligațiile asumate și a rambursat doar suma de 38 128 Euro, prin plățile efectuate la 14.01.09 în sumă de 100 000 lei, echivalentul a 7 224 Euro, la 04.03.09 în sumă de 16 000 Euro, la 24.03.09 – 2 000 Euro, la 11.05.10 – 5 000 Euro și la 01.09.10 – 7 904 Euro. Datoria rămasă neachitată constituind suma de 91 634 Euro.

Prin somațiile din 11.08.10, debitorul - Cerepenco Vitalie (împrumutat), cît și debitorul gajist - SRL „Provasteh”, au fost atenționați despre neexecutarea contractului de împrumut și intenția creditorului de a exercita dreptul de gaj. Concomitent li s-a atras atenția că în cazul neachitării datoriei existente, nerambursării împrumutului primit, Migliorati Enzo va fi nevoit să se adreseze în instanța de judecată pentru încasarea forțată a mijloacelor bănești împrumutate, precum și a prejudiciilor cauzate și a cheltuielilor de judecată, însă pîrîții nu au întreprins măsuri privind stingerea datoriei.

Concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată reclamantul a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Centru din 28 iunie 2011 (f.d. 33 vol. I) a fost aplicat sechestru pe mijloacele bănești, bunurile mobile și imobile ce aparțin pîrîților Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh” în mărimea valorii acțiunii de 123 952 Euro, recursul împotriva căreia prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2011 a fost restituit pe motiv de retragere a recursului de către SRL „Provasteh” (f.d. 57 vol. I).

La 02 februarie 2012 (f.d. 84-85 vol. I), reclamantul a depus o cerere suplimentară la cererea de chemare în judecată prin care a solicitat încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere pentru neachitarea în termen a datoriei, calculată pînă la data adoptării hotărîrii și a cheltuielilor de judecată de la Cerepenco Irena în mod solidar cu Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh”, care este soția lui Cerepenco Vitalie, care poartă răspundere solidară cu soțul său.

La 27 februarie 2012, SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie au înaintat

acțiune reconvențională împotriva lui Migliorati Enzo (f.d. 100-101 vol. I), solicitînd declararea nulității contractului de împrumut din 29.07.2008 și a acordurilor adiționale, cît și recunoașterea ca fiind executat contractul de vînzare-cumpărare la prețul de 93 000 Euro.

Prin încheierea Judecătoriei Centru din 01 martie 2012 (f.d. 114 vol. I), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2012 (f.d. 129-131 vol. I), nu s-a dat curs cererii reconvenționale, stabilindu-se pentru reclamantii pe cererea reconvențională SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie termen pentru achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Judecătoriei Centru din 18 iulie 2012 (f.d. 142-143 vol. I), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2012 (f.d. 187-190 vol. I), acțiunea reconvențională depusă de SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie a fost restituită pentru neachitarea taxei de stat.

Prin o altă încheiere a Judecătoriei Centru din 18 iulie 2012 (f.d. 144 vol. I), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2013 (f.d. 204-209 vol. I), a fost respinsă cererea reprezentantului SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie cu privire la substituirea unei forme de asigurare a acțiunii printr-o altă formă.

La 09 iulie 2013, reprezentantul SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie – Fadei Nagacevschi repetat a înaintat cerere reconvențională la cererea de chemare în judecată, invocînd aceleași motive (f.d. 2-3 vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2013 (f.d. 49-52 vol. II), menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 februarie 2014 (f.d. 62-66 vol. II), a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2013, prin care a fost menținută încheierea Judecătoriei centru din 18 iulie 2013, prin care s-a respins cererea reprezentantului SRL „Provasteh” și Cerepenco Vitalie cu privire la substituirea unei forme de asigurare a acțiunii printr-o altă formă.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 aprilie 2014 (f.d. 85 vol. II), a fost respinsă cererea privind primirea acțiunii reconvenționale și a fost remisă reprezentantului pîrîților Fadei Nagacevschi acțiunea reconvențională cu toate documentele anexate.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 aprilie 2014 (f.d. 86, 88-94 vol. II):

- acțiunea a fost admisă parțial;

- s-a încasat solidar de la Cerepenco Vitalie și Cerepenco Irena în beneficiul lui Migliorati Enzo datoria în sumă de 91 634 euro și dobînda legală de întîrziere determinată conform art. 619 Cod civil în sumă de 69 584 euro 69 eurocenți, precum și cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în sumă de 25 000 lei;

- cerințele înaintate de Migliorati Enzo către SRL „Provasteh” au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 (f.d. 134-147

vol. II), corectată prin încheierea din 28 octombrie 2014 (f.d. 157-158 vol. II):

- Au fost admise apelurile declarate de către reprezentantul lui Migliorati Enzo, avocatul Raisa Meșteșug și de către Cerepenco Irena și Cerepenco Vitalie;

- A fost casată hotărîrea Judecătorei Centru din 24 aprilie 2014 fiind adoptată o nouă hotărîre prin care:

- S-a admis în parte cererea de chemare în judecată;

- S-a încasat solidar de la Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” în favoarea lui Migliorati Enzo datoria în sumă de 91 634 Euro, dobînda de întîrziere în sumă de 68 886 Euro 67 cenți, iar în total 160 520, 68 Euro 67 cenți, convertiți în valută națională la momentul executării hotărîrii;

- Datoria și dobînzile încasate de la SRL „Provasteh” v-or fi suportate de către debitorul gajist în limita bunurilor gajate în baza contractului de gaj nr. 1/4034 din 29.07.2008 și a acordului adițional nr. 1/8217 din 04.12.2008 la contractul de gaj nr. 1/4034 din 29.07.2008, prin urmărirea bunurilor puse în gaj;

- S-a încasat de la Cerepenco Irena, Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh” în favoarea lui Migliorati Enzo 18 750 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea apelului.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2014 (f.d. 154-156 vol. II):

- A fost admisă cererea reprezentantului E. Migliorati, Raisa Meșteșug cu privire la adoptarea unei decizii suplimentare;

- S-a adoptat o decizie suplimentară la decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014;

- S-a încasat de la Cerepenco Irena, Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh” în favoarea lui Migliorati Enzo 25 000 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată;

- S-a respins ca lipsit de temei recursul declarat de Cerepenco Irena, Cerepenco Vitalie asupra încheierii protocolare din 24.04.2014 (f.d. 83 vol. II) prin care a fost respins demersul pîrîților cu privire la scoaterea cererea reclamantului de pe rol pe motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă.

Nefiind de acord, la 17 ianuarie 2015, Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” în persoana administratorului întreprinderii Cerepenco Vitalie au declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 și din 28 octombrie 2014, cu emiterea unei noi hotărîri prin care: să fie admisă parțial cererea de chemare în judecată a lui Migliorati Enzo și să se încaseze de la Cerepenco Vitalie și Cerepenco Irena în beneficiul lui Migliorati Enzo suma datoriei reale de 89 633 Euro și dobînda de întîrziere în sumă de 10 728 Euro, iar cerințele înaintate de Migliorati Enzo către SRL „Provasteh” privind încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere să fie respinse ca fiind neîntemeiate; să se încaseze de la Migliorati Enzo în beneficiul lui Cerepenco Vitalie taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 18 750 lei și taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 12 500 lei.

În motivarea recursului recurenții au indicat că decizia contestată este ilegală și neîntemeiată. Consideră recurenții că instanța de apel incorect a determinat cuantumul datoriei restante și dobânzii de întârziere. Mai indică recurenții că instanța de apel incorect a dispus încasarea în mod solidar de la Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” a datoriei și dobânzii de întârziere, or o asemenea cerință nu a fost înaintată.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că potrivit materialelor cauzei (f.d. 161, 162, 163 vol. II), Cerepenco Irena, Cerepenco Vitalie și SRL „Provasteh” au recepționat decizia instanței de apel la 18.12.2014, recursul se consideră declarat în termen.

La 06 martie 2015, reprezentantul lui Migliorati Enzo – avocatul Meșteșug Raisa a prezentat referință pe marginea recursului, solicitînd respingerea recursului declarat.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 martie 2015, recursul a fost declarat admisibil.

La 19 martie 2015, reprezentantul lui Migliorati Enzo – avocatul Meșteșug Raisa a prezentat referință suplimentară pe marginea recursului, solicitînd respingerea recursului.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezența părților.

Examinînd argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, *„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs”*.

Conform art. 867 alin. (1) Cod Civil, *„Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date”*.

Din materialele cauzei rezultă că, la 29 iulie 2008, între Migliorati Enzo în calitate de împrumutător și Cerepenco Vitalie în calitate de împrumutat, a fost încheiat un contract de împrumut în temeiul căruia ultimului i-a fost transmisă suma echivalentă a 84 700 Euro cu titlu de împrumut, cu termenul pînă la 01 noiembrie 2009. Prin acordurile adiționale din 12 septembrie 2008 și 4 decembrie 2008, valoarea împrumutului a fost majorată pînă la suma de 129 762 Euro. Totodată, întru garantarea executării obligațiilor contractuale de către împrumutat, SRL „Provasteh” în calitate de debitor gajist, prin contractul de gaj din 29 iulie 2008 a instituit în favoarea creditorului gajist Migliorati Enzo, gaj asupra bunului imobil cu nr. cadastral 0100308.111.02.003 situat la adresa mun. Chișinău str. Transnistria 5/1.

Recipisele anexate la materialele cauzei confirmă că Cerepenco Vitalie a executat parțial obligația de a restitui împrumutul și a rambursat doar suma de 38 128 Euro, prin plățile efectuate la 14 ianuarie 2009 în sumă de 100 000 lei, echivalentul a 7 224 Euro; la 04 martie 2009 în sumă de 16 000 Euro; la 24 martie 09 suma de 2000 Euro, la 11 mai 2010 suma de 5 000 Euro și la 01 septembrie 2010 suma de 7 904 Euro. Datoria restantă constituind 91 634 Euro.

Conform art. 871 alin. (1) Cod Civil, *„Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract”*.

Potrivit actelor din dosar, la expirarea termenului contractului de împrumut (01 noiembrie 2009), împrumutatul Cerepenco Vitalie nu a executat integral obligația de a restitui împrumutul, astfel instanța de apel corect a constatat că Cerepenco Vitalie a acumulat o datorie în sumă de 91 634 Euro.

Potrivit art. 872 alin. (1) Cod Civil, *„În cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel”*.

Conform art. 619 alin. () Cod Civil, *„Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus”*.

Conform alineatului 2 al aceluiași articol, *„În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus”*.

Conform art. 585 Cod Civil, *„În cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată”*.

Avînd în vedere sensul normelor legale enunțate cît și faptul că împrumutatul Cerepenco Vitalie se află în întârziere din data de 02 noiembrie 2009, Colegiul menționează că instanța de apel în temeiul calculelor prezentate de reclamant corect a încasat dobînda de întârziere pentru perioada 02 noiembrie 2009 – 23 aprilie 2014 (intervalul de timp în care obligația pecuniară nu a fost executată) în sumă de 68 886 Euro. Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că dobînda de întârziere urma a fi calculată pentru perioada 01 octombrie 2010 – 23 iunie 2011, or obligația de restituire a împrumutului nu a fost executată integral. De asemenea, Colegiul menționează că depunerea cererii în judecată nu are nici un efect asupra perioadei de întârziere, sub aspectul întreruperii calculării dobînzilor de întârziere.

Referitor la argumentul recurențelor precum că instanța de apel incorect a dispus încasarea în mod solidar de la Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” a datoriei și dobînzii de întârziere, Colegiul menționează următoarele:

Potrivit suplimentului la cererea de chemare în judecată din 02 februarie 2012 (f.d. 84 vol. I), reclamantul Migliorati Enzo a solicitat încasarea în mod solidar de la Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” a datoriei și dobânzii de întârziere. Persoanele menționate avînd calitatea de copîrîți.

Conform art. 456 alin. (3) Cod Civil, *„Gajul poate fi constituit atît de debitorul obligației garantate, cît și de un terț”*.

În conformitate cu art. 454 alin. (1) Cod Civil, *„Gajul este un drept real în al cărui temei creditorul (creditorul gajist) poate pretinde satisfacerea creanțelor sale cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor depuse în gaj în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj”*.

Colegiul menționează că potrivit contractului de gaj din 29 iulie 2008, SRL „Provasteh” a gajat bunul imobil cu nr. cadastral 0100308.111.02.003 situat la adresa mun. Chișinău str. Transnistria 5/1, în vederea asigurării executării obligațiilor asumate de Cerepenco Vitalie ce derivă din contractul de împrumut din 29 iulie 2008. Astfel din momentul încheierii contractului de gaj, SRL „Provasteh” a devenit debitor gajist, urmînd să poarte răspundere solidară pentru neexecutarea obligațiilor de către Cerepenco Vitalie, în limita valorii bunului gajat.

Totodată, ținînd cont de art. 24 alin. (2) Codul Familiei, Colegiul conchide că obligația de restituire a împrumutului urmează a fi suportată în mod solidar de către soții Cerepenco Vitalie și Cerepenco Irena.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel ținînd cont de caracterul solidar al răspunderii debitorilor, legal și întemeiat a dispus încasarea datoriei restante cît și dobânzii de întârziere din contul lui Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh”.

De asemenea, Colegiul consideră că instanța de apel aplicînd prevederile art. 94 alin. (1) CPC, corect a încasat din contul pîrîților - recurenți în beneficiul lui Migliorati Enzo cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat pentru depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 25 000 lei.

La fel, Colegiul consideră, că instanța de apel corect a constatat lipsa temeiurilor de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată pe motiv de nerespectare a procedurii prealabile.

Conform art. 617 alin. (2) lit. a) Cod civil, *nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației*.

Astfel, avînd în vedere că, potrivit contractului de împrumut din 29.07.2008 este prevăzut expres data executării obligației de restituire a împrumutului, Colegiul menționează că somarea debitorului nu este necesară. Mai mult ca atît, de către reclamant în adresa pîrîților-recurenți au fost expediate mai multe somații-notificări cu aviz de recepție, care au rămas fără răspuns.

Reieșind din cele menționate, Colegiul ajunge la concluzia că recursul declarat de Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” este neîntemeiat și urmează a fi respins. Totodată, decizia instanței de apel din

16.10.2014 cât și cea suplimentară din 28.10.2014, fiind emise cu aplicarea corectă a normelor de drept materiale și procedural, urmează a fi menținute.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2014 și decizia suplimentară din 28 octombrie 2014, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Migliorati Enzo împotriva lui Cerepenco Vitalie, Cerepenco Irena și SRL „Provasteh” cu privire la încasarea solidară a datoriei și a dobânzii de întârziere.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Ion Druță